

Besluit van 11 december 2019 houdende opleidings-, erkennings- en (her)registratie-eisen voor het specialisme ouderengeneeskunde*^{1,2}

(Besluit specialisme ouderengeneeskunde)

Het College voor Huisartsgeneeskunde, Verpleeghuisgeneeskunde en medische zorg voor verstandelijk gehandicapten,

gelet op artikel 14, tweede lid, onder d, van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg en artikel 11 van de Regeling specialismen en profielen geneeskunst van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst;

gezien de adviezen van de Federatie Medisch Specialisten, de Koepel Artsen Maatschappij en Gezondheid, de Landelijke Huisartsen Vereniging, de Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband, het Nederlands Huisartsen Genootschap, de Nederlandse vereniging van artsen voor verstandelijk gehandicapten, de Nederlandse Vereniging voor Verzekeringsgeneeskunde, de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde, de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten en de Samenwerkende opleidingen tot specialist ouderengeneeskunde Nederland;

BESLUIT:

*Dit Besluit is gepubliceerd in de Staatscourant van 12 maart 2020, nr. 14100 en met terugwerkende kracht in werking getreden op 1 januari 2020.

1 Dit Besluit is gewijzigd bij het wijzigingsbesluit van 11 januari 2023 waarvan op 22 maart 2023, nr. 8576, mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2023.

2 Dit Besluit is gewijzigd bij het verzamelbesluit van 10 mei 2023 waarvan op 8 september 2023, nr. 24893, mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2024.

Hoofdstuk A Algemene bepalingen

A.1. Begripsomschrijvingen

In dit besluit wordt verstaan onder landelijk opleidingsplan:

het landelijk opleidingsplan voor de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde en het Protocol Toetsing en Beoordeling.

specialisme ouderengeneeskunde:

het specialisme dat zich richt op het behouden of bereiken van het optimale niveau van functionele autonomie en kwaliteit van leven voor ouderen en chronisch zieken met complexe problematiek. Het specialisme integreert medische deskundigheid op dit gebied met deskundigheid op het gebied van zorgdiagnostiek, zorgprognostiek en zorgmanagement;

A.2. Toepassingsbereik besluit

1. Op de opleiding, erkenning en herregistratie voor het specialisme ouderengeneeskunde zijn, naast de in dit besluit genoemde eisen, alle eisen van toepassing zoals opgenomen in het Kaderbesluit CGS.
2. In beleidsregels van de RGS kunnen de bepalingen in dit besluit nader worden ingevuld.

Hoofdstuk B De opleiding

Titel I Algemeen

B.1. Structuur opleiding

De praktijkopleiding heeft de volgende onderdelen:

- a. opleidingsperioden:
 - i. een opleidingsperiode Somatiek gericht op opgenomen patiënten met somatische aandoeningen;
 - ii. een opleidingsperiode Geriatrische Revalidatie gericht op revalidatiepatiënten;
 - iii. een opleidingsperiode Psychogeriatric gericht op opgenomen patiënten met psychogeriatriche aandoeningen;
- b. stages:
 - i. een stage Ambulant, gericht op zelfstandig wonende ouderen en chronisch zieken met complexe problematiek;
 - ii. een ziekenhuisstage, die kan plaatsvinden op het gebied van de interne geneeskunde, de neurologie, de klinische geriatric, de orthopedie of de heelkunde;
 - iii. een keuzestage.

B.2. Inhoud van de opleiding

De opleiding omvat de volgende thema's:

- a. acute zorg;
- b. chronische somatische zorg;
- c. revalidatie;
- d. palliatieve zorg;
- e. psychogeriatriche zorg in instellingen;
- f. ambulante zorg, waaronder psychogeriatriche zorg.

B.3. Praktijkopleiding

In aanvulling op artikel B.7, eerste lid, onder d en artikel E.3 van het Kaderbesluit CGS geldt dat de praktijkopleiding tenminste de helft van een voltijdse aanstelling beslaat.

B.4. Specialismegebonden competenties³

1. De opleiding is gericht op het bereiken van de door het CGS vastgestelde algemene competenties en specialismegebonden competenties.
2. De in het eerste lid bedoelde specialismegebonden competenties zijn vastgelegd in het LOP.

Hoofdstuk C De erkenning

Titel I De opleider

C.1. Eisen voor erkenning als opleider

De opleider voldoet aan de volgende aanvullende eisen:

- a. (vervallen)⁴
- b. hij is ten minste 16 uur per week werkzaam in de directe patiëntenzorg als specialist ouderengeneeskunde;
- c. hij is daarnaast 0,2 fte beschikbaar voor de opleiding;
- d. indien er sprake is van een opleidingsgroep borgt de opleider dat de opleidingsgroep 0,2 fte beschikbaar heeft voor elke aios.

Titel II De opleidingsinstelling

C.2. Eisen voor erkenning als opleidingsinstelling

De instelling voldoet aan de volgende aanvullende eisen:

- a. in de werkzaamheden binnen de opleidingsinstelling komen de gebruikelijke facetten van het specialisme ouderengeneeskunde aan de orde;
- b. de opleidingsinstelling beschikt over adequate medisch-administratieve ondersteuning;
- c. de opleidingsinstelling beschikt over goede laboratoriumfaciliteiten of kan daarvan gebruik maken;
- d. de aios kan gebruik maken van een onderzoekkamer en beschikken over een afzonderlijke werkplek;
- e. de opleidingsinstelling regelt bij schriftelijke overeenkomst de beschikbaarheid in het verpleeghuis van ten minste drie van de volgende vaste consulenten: een psychiater, een neuroloog, een internist, een geriater, een revalidatiearts, een chirurg of een orthopedisch chirurg, een dermatoloog;
- f. er is een ruimte waar de aios zich kan terugtrekken voor studie en/of tijdens diensten.

C.3. Aanvullende eisen voor de erkenning als opleidingsinstelling voor de opleidingsperiode Somatiek

Voor erkenning als opleidingsinstelling voor de opleidingsperiode Somatiek gelden de volgende aanvullende eisen:

- a. de instelling beschikt over ten minste 80 bedden, waaronder ten minste 40 bedden voor langdurig verblijf in het kader van somatische zorgverlening;⁵
- b. ten behoeve van de opleidingsinstelling zijn in ieder geval de volgende disciplines of faciliteiten beschikbaar: verpleegkundige, fysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist, diëtist, gezondheidszorgpsycholoog of psycholoog en toezichthoudend apotheker.

C.3a. Aanvullende eisen voor de erkenning als opleidingsinstelling voor de opleidingsperiode Geriatrische Revalidatie

Voor erkenning als opleidingsinstelling voor de opleidingsperiode Geriatrische Revalidatie gelden de volgende aanvullende eisen:

- a. de instelling beschikt over een afdeling voor Geriatrische Revalidatie, met

3 Besluit CGS van 11 januari 2023

4 Besluit CGS van 11 januari 2023

5 Besluit CGS van 11 januari 2023

- ten minste twintig bedden voor revalidatie;⁶
- b. ten behoeve van de opleidingsinstelling zijn in ieder geval de volgende disciplines of faciliteiten beschikbaar: verpleegkundige, fysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist, diëtist, gezondheidszorgpsycholoog of psycholoog en toezichthoudend apotheker.

C.4. Aanvullende eisen voor de erkenning als opleidingsinstelling voor de opleidingsperiode Psychogeriatric

Voor erkenning als opleidingsinstelling voor de opleidingsperiode Psychogeriatric gelden de volgende aanvullende eisen:

- a. de instelling beschikt over ten minste 80 bedden, waarvan ten minste 60 psychogeriatric bedden;⁷
- b. ten behoeve van de opleidingsinstelling zijn in ieder geval de volgende disciplines of faciliteiten beschikbaar: verpleegkundige, fysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist, diëtist, gezondheidszorgpsycholoog of psycholoog en toezichthoudend apotheker.

C.5. Aanvullende eisen voor de erkenning als opleidingsinstelling dan wel als stage-instelling voor de stage Ambulant

Voor erkenning als opleidingsinstelling dan wel stage-instelling voor de stage Ambulant gelden de volgende aanvullende eisen:

- a. de instelling verleent zorg en behandeling aan zelfstandig wonende oudere en/of chronisch zieken met complexe problematiek;
- b. ten behoeve van de opleidingsinstelling zijn in ieder geval de volgende disciplines beschikbaar binnen of buiten de betreffende instelling: verpleegkundige en gezondheidszorgpsycholoog;
- c. de instelling verleent de zorg en behandeling bij de patiënt thuis of binnen de instelling;
- d. de instelling verleent ambulante zorg aan ouderen of chronisch zieken met complexe problematiek vanuit een GGZ instelling, verpleeghuis of eerstelijnspraktijk.
- e. de instelling verricht per jaar ten minste 400 patiëntconsulten, waarvan ten minste 100 patiëntconsulten nieuwe patiënten betreffen.

Hoofdstuk D Herregistratie

D.1. Werkzaam als specialist ouderengeneeskunde

1. Het werkzaam zijn omvat:
- a. het verrichten van algemene en specialistische medische diagnostiek, behandeling en begeleiding;
- b. beoordelen en vaststellen van de individueel aangewezen zorg op basis van ziektegerichte diagnostiek en ziektegevolgen-diagnostiek;
- c. maken van een inschatting van de ontwikkeling van de zorgvraag;
- d. sturen van de zorginspanningen op het niveau van het individuele zorg- of behandelplan en sturen van de daarbij in te zetten disciplines om de vastgestelde doelen te realiseren respectievelijk het volgen en monitoren van de patiënt in relatie tot zijn zorgsysteem.
2. (vervallen)⁸
3. In afwijking van artikel D.9, derde lid, van het Kaderbesluit CGS hoeft de specialist ouderengeneeskunde voor toepassing van dat lid, niet deel te nemen aan avond-, nacht-, of weekenddiensten.

⁶ Besluit CGS van 11 januari 2023

⁷ Besluit CGS van 11 januari 2023

⁸ Besluit CGS van 11 januari 2023

Hoofdstuk E Slotbepalingen

E.1. Intrekking besluit

Het Besluit specialisme ouderengeneeskunde van 21 augustus 2008 wordt ingetrokken.

E.2. Bekendmaking

1. Dit besluit, alsmede wijziging daarvan, behoeft instemming van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
2. In de Staatscourant wordt mededeling gedaan van de instemming van de minister, genoemd in het eerste lid en van de vaststelling en wijziging van dit besluit. Daarnaast wordt mededeling gedaan in het officiële orgaan van de KNMG.
3. De mededeling in het officiële orgaan van de KNMG, bedoeld in het tweede lid bevat tenminste de titel van het besluit of wijziging en de datum van inwerkingtreding van het besluit of wijziging.
4. De integrale tekst van dit besluit zal op de website van de KNMG worden geplaatst (www.knmg.nl).

E.3. Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2020.
2. Indien de Staatscourant waarin de vaststelling van dit besluit en het instemmingsbesluit, bedoeld in artikel E.2, eerste lid, worden geplaatst, wordt uitgegeven na 1 januari 2020, treedt dit besluit in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij worden geplaatst, en werkt zij terug tot en met 1 januari 2020.

E.4. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit specialisme ouderengeneeskunde.

Utrecht, 11 december 2019

drs. J.D. Beugelaar,
voorzitter CGS

mr. M.C.J. Rozijn,
secretaris CGS

Toelichting

Algemeen

Dit besluit bevat de aanvullende opleidings-, erkennings- en (her)registratie-eisen voor het specialisme ouderengeneeskunde.

Artikelsgewijs

Artikel A.1.

Door in dit besluit 'dynamisch' te verwijzen naar het Landelijk opleidingsplan voor de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde en het Protocol toetsing en beoordeling, dat wil zeggen zonder een versie te noemen, worden wijzigingen in het raamcurriculum en het protocol automatisch meegenomen in het specifieke besluit. Tenzij het een wijziging betreft van een onderwerp dat met name in dit besluit wordt genoemd.

Artikel B.1.

Dit is een nadere invulling van het bepaalde in het Kaderbesluit CGS.

Het bepaalde in dit artikel staat rechtstreeks in verband met de erkenningsmogelijkheden van artikel C.3, C.4, C.5.

Behalve op een ander vakgebied kan een keuzestage liggen op het gebied van wetenschappelijk onderzoek, onderwijs of management. De mogelijkheid dat opleidingsperiodes en de stage in zekere mate gelijktijdig worden gevolgd heeft de voorkeur. Dit houdt verband met het belang om ervaring met het zorgcontinuüm te kunnen opdoen.

In de praktijk zal het opleidingsinstituut de samenstelling van het onderwijs individueel bepalen binnen de gestelde bandbreedte van zes tot twaalf maanden.

Artikel B.1, eerste lid, onder b sub i

De term 'stage' ambulant is gekozen voor de periode dat er nog geen opleider is. Als er op termijn een opleider is, kan voor 'stage' ambulant gelezen worden 'opleidingsperiode' ambulant.

Artikel B.1, eerste lid, onder b sub iii

Met de term keuzestage wordt bedoeld een verplichte stage die naar keuze wordt ingevuld.

De mogelijke invulling van de keuzestage kan in het opleidingsplan van de opleidingsinstellingen worden geregeld.

Artikel B.3. Praktijkopleiding

De strekking van dit artikel is dat het praktijkgedeelte van de opleiding tenminste de helft van een voltijdse aanstelling moet beslaan. Dat houdt 19 uur per week praktijkgedeelte in, een omvang die minimaal nodig geacht wordt voor competentieverwerving voor het specialisme ouderengeneeskunde. Omdat de opleiding daarnaast gemiddeld een dag per week (6,5 uur) cursorisch onderwijs kent, betekent dit een minimale aanstelling van 25,5 uur per week, uitgaande van een 38-urige werkweek.

Artikel C.2.

Dit is een aanvulling op het bepaalde in het Kaderbesluit CGS.

De laboratoriumfaciliteiten, genoemd onder c, kunnen onder andere betreffen de mogelijkheid tot het verrichten van electrocardiografisch onderzoek.

Onder d van dit artikel is geregeld, dat de aios over een eigen werkruimte dient te beschikken. Hieronder wordt mede verstaan een ruimte die voor een ander doel in gebruik is, maar toegankelijk voor de aios.

Artikel C.3, C.3a, C.4.⁹

Indien een opleidingsinstelling erkend wil worden voor zowel de opleidingsperiode Somatiek als Psychogeriatric, 9

9 Besluit CGS van 11 januari 2023

dan dient deze instelling tenminste te beschikken over 40 bedden voor langdurig verblijf somatische zorgverlening en 60 psychogeriatrische bedden (in totaal tenminste 150 bedden). Verder is de aanwezigheid van een activiteitenbegeleider, geestelijk verzorger wenselijk.

Onder b: de psycholoog is bij voorkeur een geregistreerd gezondheidszorgpsycholoog.

Artikel C.5.

Onder c: Een aantal RIAGG's is nooit gefuseerd met een intramurale organisatie en daarom kon niet aan de erkenningseis worden voldaan om zowel bij de patiënt thuis als binnen de instelling zorg te verlenen. Met het woord 'of' is dit probleem opgelost.

Hoofdstuk D

Artikel D.1.

Dit is een nadere invulling van het bepaalde in artikel D.9. van het Kaderbesluit CGS.

De patiëntgerelateerde taken kunnen uitgeoefend worden in de rol van hoofdbehandelaar, medebehandelaar en consulent.¹⁰